

DATOS IDENTIFICATIVOS

Lingua e literatura: Español

Materia	Lingua e literatura: Español			
Código	P02G120V01603			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	2c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Lingua española			
Coordinador/a	Fernández Soneira, Ana María			
Profesorado	Fernández Soneira, Ana María Pauser, Maxi			
Correo-e	anafe@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Pretendemos que el alumnado adquiera una buena competencia lingüística y literaria del español y para alcanzar este objetivo trabajaremos las destrezas que entran en juego en el proceso comunicativo: la capacidad lectora, la expresión oral, la expresión escrita y el análisis e interpretación de textos orales y escritos.			

Competencias de titulación

Código	
A1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos
A2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro.
A3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar
A4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá
A6	Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de titoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
A9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable
A10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelas entre os estudantes
A11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural
A12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
B1	Capacidade de análise e síntese
B2	Capacidade de organización e planificación
B3	Comunicación oral e escrita
B7	Resolución de problemas
B19	Coñecemento doutras culturas e costumes

Competencias de materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe

Comprender os principios básicos das ciencias da linguaxe e da comunicación.	A11 A12	B1 B3
Coñecer o currículo escolar da lingua española e da súa literatura.	A1 A6	B2
Adquirir coñecementos referidos aos procedementos de ensinanza-aprendizaxe da lingua española como medio de comunicación.	A12	B1
Saber aplicar estratexias didácticas para mellorar o proceso de desenvolvemento das habilidades lingüísticas de expresión e comprensión oral.	A10	B3
Coñecer o proceso de aprendizaxe da lingua escrita e da súa ensinanza.	A2	B3
Desenvolver estratexias didácticas para a comprensión do texto escrito e promover a creatividade.	A10	B7
Coñecer e empregar adecuadamente recursos para fomentar a lectura como fonte de pracer e de enriquecemento persoal.	A3 A4 A6	B19
Desenvolver e avaliar contidos do currículo empregando recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes.	A2 A9	B7

Contidos

Tema	
1. A linguaxe como sistema de comunicación.	1.1. A lingua, a linguaxe e a lingüística. 1.2. As disciplinas lingüísticas. 1.3. As competencias lingüísticas: a comprensión, a expresión e a interacción, na lingua escrita e na lingua oral. 1.4. A lingua no currículo escolar da educación primaria.
2. Literatura, cultura, tradición, innovación.	2.1. Concepción e papel da literatura no currículo da educación primaria. 2.2. A competencia lectora de textos literarios como fonte de "desarrollo integral y armónico de los aspectos intelectuales, afectivos y sociales de la persona" (RD 1513/2006).
3. Interpretación e construción de textos	3.1. A unidade "texto". 3.2. Coherencia e cohesión. Procedimentos cohesivos. 3.3. Os marcadores do discurso e as funcións informativas. 3.4. Cuestións normativas e de estilo. 3.5. Tipoloxía textual: textos literarios e non literarios (do ámbito académico, do ámbito social).
4. A oralidade	4.1. Formas da comunicación pública: o debate, o foro, o coloquio, etc. 4.2. Relacións entre oralidade e escritura
5. Unidade e variedade do español: estándar, socioletos e rexistros.	5.1. Norma e uso do español: o español común e o español estándar. 5.2. Os sociolectos. 5.3. Os niveis de fala: culto, coloquial, o argot, etc.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Titoría en grupo	3	3	6
Traballos tutelados	10	30	40
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	30	30	60
Presentacións/exposicións	2	8	10
Sesión maxistral	11	11	22
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	2	10	12

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Titoría en grupo	Resolución de dúbidas. Consultas e seguimento dos traballos.
Traballos tutelados	Técnicas grupales participativas. Exames
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	Lecturas e documentación sobre os traballos que se van realizar. Lectura dunha obra literaria. Análise e creación de textos. Preparación da materia e dos exames
Presentacións/exposicións	Os alumnos farán unha exposición oral dun traballo en grupo.
Sesión maxistral	Metodoloxía expositiva

Atención personalizada

Metodoloxías Descrición

Titoría en grupo Estas titorías teñen coma obxectivo axudar a resolver as dúbidas que os contidos da materia lles presenten aos alumnos. Tamén se pretende que os alumnos as empreguen para facer consultas sobre os traballos e para que o profesor teña un seguimento da súa elaboración.

Avaliación

	Descrición	Cualificación
Traballos tutelados	Elaboración de traballos: prácticas de lingua e análise dunha obra literaria.	60
Presentacións/exposicións	Exposición dun traballo, na que se valorarán tanto os contidos coma a exposición oral.	20
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	Os alumnos terán que responder a unhas preguntas de desenvolvemento.	20

Outros comentarios sobre a Avaliación

<p>Farase una avaliación continua a través do seguimento do alumno nos traballos da aula a través da exposición de traballos e a realización de probas. Avaliarase a súa competencia oral, a súa competencia escrita e a aprendizaxe e adquisición de competencias e de coñecementos. </p>

<p>Para poder ser calificado con esta modalidade, o alumno deberá entregar todas as probas establecidas polo profesor, nas datas indicadas.</p>

<p>Os alumnos que non fagan avaliación continua farán unha proba final que valerá o 100% da nota final, que se realizará nas datas oficiais establecidas polo centro.</p>

<p>2ª CONVOCATORIA</p>

<p>Na convocatoria de xullo farase unha proba final que valerá o 100% da calificación salvo para aqueles alumnos que teñan feito a avaliación continua, pero que non aprobasen na primeira convocatoria. A estes alumnos gardaráselles a nota obtida na Exposición do traballo (20%) e responderán a preguntas de desenvolvemento por un valor do 80% da nota.</p>

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía principal

Álvarez Menéndez, A. I. (2005): , *Oviedo, Nobel*.

Briz, A. (coord.) (2008): , *Madrid, Aguilar*.

Cassany, Daniel (2006): *Taller de textos: leer, escribir y comentar en el aula*, Barcelona, Paidós.

Mendoza Fillola, Antonio (coord.) (2003): *Didáctica de la lengua y la literatura para primaria*, Madrid, Prentice Hall.

Sánchez Abchi, Verónica et al. (2013): *Producción escrita y dificultades de aprendizaje*, Barcelona, Graó

Sánchez Lobato, J. (coord.) (2006): , *Madrid, Aguilar*.

Vila Rubio, N. (ed.) (2012): *Lengua, literatura y educación en la Española del siglo XX*, Bern, Peter Lang.

Bibliografía complementaria

Abascal, Mª D. (2004): , *Málaga, Universidad de Málaga*.

Álvarez, M. (1993): , *Arco libros, Madrid*.

Álvarez, M. (1994): , *Arco libros, Madrid*.

Álvarez, M. (1995): , *Arco libros, Madrid*.

Casado Velarde, M. (1993): *Cuadernos de Lengua española*, Arco libros, Madrid.

Ferreiro, E. (2002): , *Barcelona, Gedisa*.

Gutiérrez Ordóñez, S. (2000): , *Cuadernos de Lengua española, Arco*.

Mesanza López, J. (2009): , *Madrid, Wolters Kluwer*.

Montolío, Estrella (coord.) (2000): *Manual práctico de escritura académica* (3 vol.), Barcelona, Ariel.

Otras fuentes

A lo largo del curso los alumnos tendrán que consultar también fuentes electrónicas tales como periódicos en red

---

Recomendacións

Materias que se recomienda ter cursado previamente

Lingua española/P02G120V01303
